مجله مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی یزد
دوره نوزدهم، شماره چهارم، زمستان ۱۴۰۳
صفحه: ۱۰۶۱ – ۱۰۶۰

Journal of Medical Education and Development
Vol. 19, No. 4, Winter 2025
Pages: 1060– 1061

نامه به سردبیر

هوشمندسازی؛ تحولی بنیادین در آموزش در پرستاری

فاطمه دهقانی[۱]، عادل افتخاری[۲*]

رشته پرستاری، به عنوان یکی از حساس‌ترین و پراهمیت‌ترین رشته‌های علوم پزشکی، به طور مداوم در حال تحول و پیشرفت است. با پیشرفت روزافزون تکنولوژی، هوشمندسازی آموزش در این رشته نه تنها ضروری، بلکه اجتناب‌ناپذیر به نظر می‌رسد (۱, ۲). هوشمندسازی آموزش پرستاری به معنای ادغام فناوری‌های نوین و اطلاعات دیجیتال در فرآیند یادگیری و آموزش پرستاران است و هدف اصلی آن؛ بهبود کیفیت آموزش و آماده‌سازی بهتر پرستاران برای مواجهه با چالش‌های واقعی در محیط‌های بالینی می‌باشد (۳). هوشمندسازی آموزش در پرستاری نه تنها به افزایش کیفیت یادگیری کمک می‌کند، بلکه دانشجویان را برای ورود به دنیای حرفه‌ای و پاسخگویی به چالش‌های واقعی آماده‌تر می‌سازد. ارتقاء کیفیت آموزش، افزایش مهارتهای عملی، یادگیری تعاملی، بهبود دسترسی به آموزش، کاهش هزینه ها و بهبود کارایی اموزش از مهم ترین مزایایی است که با اجرای هوشمندسازی آموزش پرستاری دست یافتنی است (۴).

هوشمندسازی آموزش در پرستاری به دلیل تأثیرات مثبت و کارآمدی که دارد، روز به روز مورد توجه بیشتری قرار می‌گیرد. در ادامه به برخی از قابلیت‌های کلیدی هوشمندسازی در این حوزه اشاره می شود:

۱. استفاده از شبیه‌سازهای پزشکی: شبیه‌سازهای پیشرفته پزشکی امکان تمرین و آموزش عملی در محیطی امن و کنترل‌شده را برای دانشجویان فراهم می‌سازند. با استفاده از این شبیه‌سازها، دانشجویان می‌توانند بدون هیچ خطری برای بیماران واقعی، مهارت‌های خود را در مواجهه با شرایط مختلف پزشکی تقویت کنند. این روش به خصوص برای تمرین اقدامات اورژانسی و پیچیده بسیار مفید است. برای مثال، استفاده از شبیه‌سازهای جراحی برای تمرین تکنیک‌های بخیه‌زنی یا استفاده از مانکن‌های هوشمند برای تمرین احیای قلبی-ریوی.

۲. آموزش مبتنی بر واقعیت مجازی (VR) و واقعیت افزوده (AR): استفاده از این دو نوع آموزش، امکان تجربه‌های غنی و تعاملی را برای دانشجویان فراهم می‌کنند. با استفاده از این فناوری‌ها، دانشجویان می‌توانند به صورت مجازی در محیط‌های بیمارستانی قرار گرفته و با سناریوهای مختلف پزشکی مواجه شوند. این روش به دانشجویان کمک می‌کند تا با محیط کار واقعی و چالش‌های آن آشنا شوند.

۳. یادگیری ماشینی و هوش مصنوعی: الگوریتم‌های یادگیری ماشینی می‌توانند در طراحی برنامه‌های آموزشی شخصی‌سازی‌شده و ارزیابی عملکرد دانشجویان به کار روند. هوش مصنوعی می‌تواند به دانشجویان در حل مسائل پیچیده

۱- مربی،گروه پرستاری، دانشکده پرستاری میبد، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی ، یزد، ایران.
۲- استادیار، دکترای تخصصی سلامت در بلایا و فوریت ها، گروه پرستاری، دانشکده پرستاری میبد، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید صدوقی ، یزد، ایران.
*(نویسنده مسئول)؛ تلفن: ۹۸۳۵۳۲۳۶۲۱۴۱+ پست الکترونیکی: adel.eftekhari.66@gmail.com
تاریخ دریافت: ۰۵ / ۱۰ / ۱۴۰۳ تاریخ بازبینی: ۱۱ / ۱۱ / ۱۴۰۳ تاریخ پذیرش: ۱۴ / ۱۱ / ۱۴۰۳

CC By-NC 4.0

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-10-10]

[DOI: 10.18502/jmed.v19i4.18188]

پزشکی کمک کرده و همچنین در ارائه بازخوردهای فوری و مفید به آنها مؤثر باشد. برای مثال، سیستمی که بر اساس عملکرد دانشجو در آزمون‌ها، بخش‌های ضعیف او را شناسایی کرده و محتوای آموزشی تکمیلی را برای او ارائه می‌دهد.

۴. آموزش آنلاین و یادگیری الکترونیکی: پلتفرم‌های آنلاین یادگیری امکان دسترسی به منابع آموزشی متنوع و با کیفیت را از هر نقطه جغرافیایی فراهم می‌سازند. این روش انعطاف‌پذیری و دسترسی به آموزش را برای دانشجویان افزایش می‌دهد.

۵. استفاده از تکنولوژی‌های اطلاعاتی: استفاده از نرم‌افزارها و اپلیکیشن‌های پزشکی برای به‌روز کردن اطلاعات پزشکی و پرستاری ضرورت دارد. مستندسازی مراقبت‌ها، ثبت علائم حیاتی بیماران، تجزیه و تحلیل داده‌های سلامتی، اسکن بارکدها برای تجویز داروها، تشخیص سریع بیماری ها و یا جمع‌آوری نمونه‌ها از جمله اقداماتی است که با استفاده از آن ها در آموزش و هم چنین ارائه مراقبت‌های پرستاری، می‌توان به اهداف اثربخش در سریع‌ترین زمان ممکن دست یافت.

۵. استفاده از داده‌های بزرگ (Big Data) در آموزش: تجزیه و تحلیل داده‌های بزرگ در خصوص عملکرد دانشجویان می‌تواند به شناسایی نقاط ضعف و قوت در برنامه‌های آموزشی و بهبود آنها کمک کند. همچنین، تحلیل این داده‌ها می‌تواند در پیش‌بینی موفقیت دانشجویان در آینده مفید باشد (۵, ۶).

لذا به منظور ارتقا و پیشرفت حرفه پرستاری و تبدیل دانشجویان امروز به پرستارانی توانمند در آینده که باید قادر به انجام فعالیت های مهم و خطیر پرستاری باشند، تدوین روش های آموزشی مناسب در کوریکولوم درسی پرستاری از جمله شیوه‌های هوشمندسازی آموزش با توجه به شرایط موجود جامعه و همچنین با در نظرگرفتن نقاط قوت و ضعف آن الزامی بنظر می‌رسد و باید قوانین شفافی برای استفاده از روش‌های مذکور، برای استفادۀ دانشجویان تعیین گردد. هم چنین؛ برای موفقیت‌آمیز بودن هوشمندسازی آموزش در پرستاری، ضروری است که برنامه‌ریزی دقیق و جامع، همراه با سرمایه‌گذاری مناسب، آموزش نیروی متخصص و تلاش برای رفع موانع موجود صورت گیرد؛ در پایان میتوان بیان کرد که با هوشمندسازی آموزش پرستاری، پیامدهای حاصل از آن اثربخش‌تر خواهد بود و فرصت‌های جدیدی برای بهبود سلامت و مراقبت از بیماران به وجود خواهد آمد.

امید است با توجه به تأکید ویژه‌ای که بر نقش آموزش در رشته پرستاری می‌گردد، هوشمندسازی شیوه‌های آموزش در این رشته از سوی صاحبان امر مورد اهتمام جدی‌تری قرار گیرد. امیدوارم این نامه مورد توجه شما قرار گرفته و زمینه ساز بحث و تبادل نظر در خصوص این موضوع مهم باشد.

References

1. Moghaddasi H, Rabiei R, NazemiA E, BigdeliI S, Ebrahimpour SH. ***Role Of Models, Approaches And Learning Theories Inthe Design And Production of Educational Softwarebased On Virtual Reality Techniques And Simulation Innursing Education: A Systematic Review.*** 2016; 14(4): 300-12.
2. Wolf DM, Wenskovitch Jr JE, Anton BB. ***Nurses' use of the Internet and social media: Does age, years of experience and educational level make a difference?*** JNEP. 2015; 6(2): 68.
3. Gause G, Mokgaola IO, Rakhudu MA. ***Technology usage for teaching and learning in nursing education: An integrative review.*** curationis. 2022; 45(1): 2261.
4. Haleem A, Javaid M, Qadri MA, Suman R. ***Understanding the role of digital technologies in education: A review.*** Sustainable operations and computers. 2022; 3: 275-85.
5. James JMP. ***E-Learning in nursing education.*** International Journal of Advances in Nursing Management. 2022; 10(3): 295-300.
6. Lifshits I, Rosenberg D. ***Artificial intelligence in nursing education: A scoping review.*** Nurse Education in Practice. 2024:104148.

CC By-NC 4.0

[Downloaded from jmed.ssu.ac.ir on 2026-10-10]

[DOI: 10.18502/jmed.v19i4.18188]